

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 lipca 2026 roku

STANOWISKA STRON I PRZEBIEG POSTĘPOWANIA

1. Pozwem z 29.11.2024 (data nadania) powód [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE] (obecnie: [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE], reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniósł o
zasądzenie na jego rzecz od pozwanego Santander Bank Polska Spółka Akcyjna z siedzibą
w Warszawie (obecnie: Erste Bank Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie):
 - 1.1. kwoty 16.344,06 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 10.09.2024
do dnia zapłaty;
 - 1.2. zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według
norm przepisanych.
2. W uzasadnieniu powód wskazał, że roszczenie powstało w wyniku złożenia oświadczenia
o zastosowaniu sankcji kredytu darmowego.
3. Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym (k. 50) referendarz [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE] zgodnie z żądaniem pozwu.
4. W sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 57) pozwany, reprezentowany przez zawodowego
pełnomocnika, wniósł o:
 - 4.1. oddalenie powództwa w całości;
 - 4.2. zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego,
według norm przepisanych.
5. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany zakwestionował legitymację procesową powoda.
Wskazał też, iż oświadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego złożone zostało
po upływie rocznego terminu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 u.k.k. oraz że umowa o
kredyt nie narusza przepisów wskazanych w art. 45 ust. 1 u.k.k., stąd po stronie
konsumenta [REDAKTOWANE] się uprawnienie do skorzystania z sankcji kredytu
darmowego.
6. W dalszym toku postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

PODSTAWA FAKTYCZNA ROZSTRZYGNIĘCIA

7. 12.08.2020 Santander Bank Polska Spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie (kredytodawca) zawarł z [REDAKTED] (kredytobiorca) umowę o kredyt gotówkowy nr A5130752.
8. Zgodnie z zawartą umową kredytodawca udzielił kredytobiorcy kredytu w kwocie 50.703,57 zł, na którą składały się:
 - 8.1. 40.079,83 zł tytułem kapitału udostępnionego kredytobiorcy (całkowita kwota kredytu);
 - 8.2. 3.544,17 zł – kwota na zapłatę kosztów kredytu należnych w dniu zawarcia umowy ([REDAKTED]ne koszty kredytu), która stanowiła prowizję kredytodawcy z tytułu udzielenia kredytu.
 - 8.3. 7.079,37 zł – kwota na zapłatę kosztów należnych w dniu zawarcia umowy kredytu, która stanowiła składkę na ubezpieczenie na życie kredytobiorcy
9. Całkowita kwota do zapłaty na dzień zawarcia umowy wyniosła 60.645,29 zł, na którą składały się: 40.079,83 zł (całkowita kwota kredytu) oraz 20.565,46 zł (całkowity koszt kredytu). Na całkowity koszt kredytu złożyły się: 3.544,17 zł (prowizja za udzielenie kredytu), 9.941,92 zł (odsetki od kredytu) oraz koszt usług dodatkowych, tj. ubezpieczenia, w kwocie 7.079,37. Kwota [REDAKTED]nych kosztów kredytu nie była faktycznie wypłacana kredytobiorcy, lecz potrącana z kredytu. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO) wynosiła 18,92 %. Kredyt miał zostać spłacony w 60 miesięcznych równych ratach po 1.011,73 zł, począwszy od 23.09.2020. Kredyt był oprocentowany według zmiennej stopy oprocentowania, na dzień zawarcia umowy w wysokości 7,20 % w skali roku.
10. Za czynności związane z obsługą kredytu kredytodawca pobierał prowizje i opłaty bankowe przewidziane w Taryfie opłat i prowizji pobieranych przez kredytodawcę za czynności bankowe dla klientów indywidualnych.
11. Kredytodawca mógł podwyższyć wysokość określonej w Taryfie opłaty lub prowizji lub wprowadzić nową opłatę lub prowizję, w okresie obowiązywania umowy, jeżeli podwyższeniu uległ przynajmniej jeden z poniższych czynników:
 - 11.1. stopa procentowa kredytu lombardowego NBP – o co najmniej 3 % wartości tego czynnika od ostatniej jego zmiany;
 - 11.2. stopa procentowa redyskonta weksli NBP - o co najmniej 3 % wartości tego czynnika od ostatniej jego zmiany;

- 11.3. stopa procentowa referencyjna NBP - o co najmniej 3 % wartości tego czynnika od ostatniej jego zmiany;
- 11.4. wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszana przez Główny Urząd Statystyczny - o co najmniej 3 % wartości tego czynnika w stosunku do analogicznego miesiąca poprzedniego roku lub jeżeli stopa inflacji wynosi co najmniej 0,5%.
12. Podwyższenie ww. opłaty lub prowizji nie mogło przekroczyć trzykrotności w stosunku do dotychczasowej wysokości. W przypadku podwyższenia opłaty lub prowizji, których wysokość do tej pory wynosiła:
- a) 0 zł – opłata lub prowizja w wyniku podwyższenia nie mogła przekroczyć 200 zł;
 - b) 0% - prowizja w wyniku podwyższenia nie mogła wynosić więcej niż 2 %.
- W przypadku wprowadzenia nowej opłaty lub prowizji jej wysokość nie mogła przekroczyć 200 zł lub 2 %.
13. Bank mógł też adekwatnie podwyższyć wysokość określonej w Taryfie opłaty lub prowizji lub wprowadzić nową adekwatną opłatę lub prowizję, w okresie obowiązywania umowy, jeżeli podwyższeniu uległ przynajmniej jeden z poniższych czynników:
- 13.1. wysokość kosztów operacji i usług ponoszonych przez bank związanych z obsługą produktów i usług, której dotyczyła nowa lub podwyższona opłata lub prowizja;
- 13.2. wysokość kosztów związanych z wdrożeniem nowych przepisów prawa lub zmiany przepisów istniejących lub decyzji, zaleceń lub rekomendacji organów nadzorujących działalność banku, mających wpływ na koszty ponoszone przez bank związane z obsługą produktu lub usługi, której dotyczyła nowa lub podwyższona opłata lub prowizja.
14. Podwyższenie ww. opłaty lub prowizji w wyniku podwyższenia ww. czynnika nie mogło przekroczyć trzykrotności w stosunku do dotychczasowej wysokości. W przypadku podwyższenia opłaty lub prowizji, których wysokość do tej pory wynosiła:
- a) 0 zł – opłata lub prowizja w wyniku podwyższenia nie mogła przekroczyć 200 zł;
 - b) 0% - prowizja w wyniku podwyższenia nie mogła wynosić więcej niż 2 %.
- Powyższe zmiany mogły zostać dokonane nie częściej niż co kwartał kalendarzowy.
15. Ponadto, kredytodawca mógł obniżyć wysokość opłaty lub prowizji określonej w Taryfie w okresie obowiązywania umowy, ze względu na zmianę konkurencyjności na rynku usług

finansowych lub wprowadzić do Taryfy w okresie obowiązywania umowy nową opłatę lub prowizję dotyczącą nowej usługi lub produktu lub nowej funkcjonalności istniejącej usługi lub produktu lub dokonać zmian w Taryfie w okresie obowiązywania umowy w przypadku: konieczności dostosowania brzmienia Taryfy do wymogów wynikających z decyzji lub zaleceń organów nadzorczych, organów ochrony konsumentów lub z orzeczeń sądowych albo wprowadzenia nowych przepisów prawa lub zmiany przepisów istniejących, wpływających na zasady świadczenia [REDAKTED] bank.

16. Kredytodawca mógł też dokonać zmian w taryfie w okresie obowiązywania umowy innych niż wskazane powyżej, jeśli podwyższeniu ulegnie przynajmniej jeden z poniższych czynników:

16.1. stopa procentowa kredytu lombardowego NBP – o co najmniej 3 % wartości tego czynnika od ostatniej jego zmiany;

16.2. stopa procentowa redyskonta weksli NBP - o co najmniej 3 % wartości tego czynnika od ostatniej jego zmiany;

16.3. stopa procentowa referencyjna NBP - o co najmniej 3 % wartości tego czynnika od ostatniej jego zmiany;

16.4. wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszana przez Główny Urząd Statystyczny - o co najmniej 3 % wartości tego czynnika w stosunku do analogicznego miesiąca poprzedniego roku lub jeżeli stopa inflacji wynosi co najmniej 0,5% (ust. 12 Taryfy)

17. Zgodnie z umową odsetki lub opłaty podlegały spłacie w następujący sposób: odsetki miały być płatne miesięcznie a ich kwota uwzględniona była w racie kredytu, natomiast prowizja miała zostać pobrana w dniu udostępnienia środków z kredytu z kwoty udzielonego kredytu. Spłaty należności były zaliczane na poczet należności w następującej kolejności: prowizje i opłaty, odsetki (w tym odsetki od należności przeterminowanych), raty kredytu. Należności przeterminowane z ww. tytułów pobierane miały być jako pierwsze z zachowaniem powyżej wskazanej kolejności.

18. Kredytobiorca [REDAKTED] od umowy w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia. W razie odstąpienia kredytobiorcy od umowy kredytobiorca [REDAKTED] do zwrotu bankowi kwoty wypłaconej pożyczki wraz z odsetkami, zaś bank zobowiązany był niezwłocznie zwrócić poniesione koszty pożyczki. Dzienna kwota odsetek wynosiła 7,91 zł.

kosztów kredytu wskutek czego doszło do udzielenia niepełnej i nieprecyzyjnej informacji

21.5. art. 30 ust. 1 pkt 15 u.k.k. poprzez niepodanie pełnej i szczegółowej informacji o terminie, sposobie i skutkach odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązku zwrotu przez konsumenta [REDAKTED] kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie;

21.6. art. 30 ust. 1 pkt 15 u.k.k. poprzez nieokreślenie kwoty odsetek należnych w stosunku dziennym.

Dowód:

pełnomocnictwo nr 76340 wraz ze zwolnieniem z tajemnicy bankowej – k. 19-20;

oświadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego – k. 17;

ankieta- oświadczenie kredytobiorcy – k. 16;

oświadczenie kredytobiorcy nr 736340 – k. 15;

informacja dla kredytobiorcy o skutkach złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego – k. 18;

zeznania świadka [REDAKTED] i [REDAKTED] - k. 217-226.

Oświadczenie zostało odebrane przez kredytodawcę 29.08.2024.

Dowód:

pismo z 26.08.2024 wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 29-30.

22. 30.08.2024 kredytobiorca [REDAKTED] pełnomocnika [REDAKTED] zawarł z [REDAKTED] odpłatną umowę przelewu (cesji) wierzytelności, na mocy której tytułem sprzedaży przełał na nabywcę dotyczące przedmiotowej umowy kredytu roszczenie o zwrot wszelkich nienależnie pobranych opłat, kosztów, odsetek, w tym wierzytelności [REDAKTED] z zastosowania przepisów o sankcji kredytu darmowego wraz ze wszystkimi związanymi z tymi wierzytelnościami prawami, w tym z należnościami ubocznymi. Wynagrodzenie za przelew zostało określone w załączniku nr 1 do umowy. Cena przelewu wierzytelności wynosiła 1.582 zł netto.

Dowód:

umowa cesji wraz z załącznikami – k. 21-22 oraz 195-202;

zeznania świadka zeznania świadka [REDAKTED] i [REDAKTED] - k. 217-226;

zeznania świadka zeznania świadka [REDAKTED] - k. 285-285v.

23. Kredytobiorca z własnej inicjatywy (przeglądając Internet) nawiązał kontakt z [REDAKTED]em. W wystarczającym stopniu zapoznał się z zawartą umową cesji wierzytelności

oraz zrozumiał jej treść, a w razie wątpliwości mógł skontaktować się z opiekunem – pracownikiem [REDAKTOWANE]u. Zdecydował się na zawarcie umowy cesji ze spółką, gdyż odpowiadały mu warunki finansowe, jakie zostały mu zaproponowane w ramach zapłaty za przelanie wierzytelności. Kredytobiorca [REDAKTOWANE] z zawartej umowy cesji, sam nie posiadał wystarczającej wiedzy, aby ocenić, czy zawarta przez niego umowa kredytu była prawidłowa. Jest zadowolony ze współpracy z powodem, a uzyskaną cenę uważa za sprawiedliwą; sam nie zdecydowałby się na wytoczenie powództwa.

Dowód:

zeznania świadka [REDAKTOWANE]y [REDAKTOWANE]i - k. 217-226;

zeznania świadka [REDAKTOWANE] - k. 285-285v.

24. Pismem z 03.09.2024 [REDAKTOWANE] zawiadomił kredytodawcę o dokonanej cesji wierzytelności i wezwał go do zapłaty w terminie 3 dni od dnia doręczenia wezwania kwoty 16.344,06 zł tytułem zwrotu kosztów kredytu, zgodnie z art. 45 ust. 1 u.k.k. Do pisma dołączono oświadczenie kredytobiorcy o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego. Pismo zostało doręczone kredytodawcy mailowo 04.09.2024.

Dowód:

wezwanie do zapłaty wraz z zawiadomieniem o cesji i wydrukiem maila potwierdzającego otrzymanie pisma – k. 31-33;

zeznania świadka [REDAKTOWANE] - k. 285-285v.

25. Do 19.08.2024 kredytobiorca uiścił na rzecz [REDAKTOWANE] umowne w łącznej kwocie 13.563,90 zł. Ostatnia rata kredytu przypadała na 23.08.2025.

Bezsporne, a nadto dowód:

zaświadczenie kredytodawcy z 19.08.2024 – k. 28;

harmonogram spłat kredytu – k. 27.

OCENA DOWODÓW

26. Stan faktyczny niniejszej sprawy [REDAKTOWANE] na podstawie twierdzeń stron (w zakresie w jakim były bezsporne) oraz zgromadzonego materiału dowodowego w postaci:

26.1. dowodów z dokumentów urzędowych oraz dokumentów prywatnych powołanych wyżej, znajdujących się w aktach sprawy. Dokument urzędowy stanowi dowód tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.), natomiast dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.). Dokumenty te, zarówno

oryginały, odpisy poświadczane za zgodność z oryginałem, jak i kserokopie, nie były skutecznie kwestionowane przez żadną ze stron, ich prawdziwość nie budziła również wątpliwości Sądu. Dlatego też, w zakresie, w jakim stanowiły podstawę ustaleń faktycznych, Sąd uznał je za wiarygodne.

26.2. zeznań świadka [REDAKTOWANO] i [REDAKTOWANO]. Były one rzeczowe, spójne oraz logiczne. Świadek wyczerpująco i jasno przedstawił okoliczności związane z zawarciem umowy cesji, cel jej zawarcia oraz uzyskane korzyści. Sąd dał im więc wiarę w całości.

26.3. zeznań świadka [REDAKTOWANO], które również były rzeczowe, spójne oraz logiczne. Należy jednak podkreślić, że świadek ten nie kontaktował się bezpośrednio z kredytobiorcą, stąd jego zeznania dotyczyły obowiązujących u powoda procedur i praktyk, nie obejmowały jednak szczegółów związanych z zawarciem umowy cesji z [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO].

27. Część z dokumentów (w znaczeniu czysto technicznym) została złożona w formie kserokopii, niepoświadczonych za zgodność z oryginałem. Takie kserokopie nie stanowią co prawda dokumentów urzędowych albo prywatnych, ani ich odpisów, w rozumieniu k.p.c. (art. 244 i 245), nie są jednak pozbawione mocy dowodowej. Jeżeli kserokopie nie zostały zakwestionowane przez Sąd lub przeciwnika procesowego oraz nie zażądano złożenia oryginałów, pozostają one środkiem dowodowym, przy pomocy którego strona może udowodnić fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, a który Sąd ocenia według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. To samo dotyczy niepodpisanych wydruków komputerowych, które niekwestionowane mogą być jednym z innych środków dowodowych w rozumieniu art. 309 k.p.c.

Orzecznictwo:

wyrok Sądu Najwyższego z 25.11.2015, IV CSK 52/12;

wyrok Sądu Najwyższego z 09.09.2016, V CSK 13/16;

wyrok Sądu Apelacyjnego [REDAKTOWANO] z 25.11.2019, I ACa 1157/18.

28. Z uwagi na standardowy charakter sprawy (roszczenie z sankcji kredytu darmowego przeciwko bankowi, z którym występuje podmiot profesjonalny, zajmujący się masowym skupywaniem tychże roszczeń) Sąd, mając na względzie sprawność postępowania, postanowił o złożeniu zeznań przez świadków na piśmie (art. 271¹ k.p.c.). Strony nie wskazały przy tym żadnych racjonalnych argumentów przemawiających przeciwko

przesłuchaniu świadków na piśmie. Złożone zeznania na piśmie nie wzbudziły również wątpliwości Sądu. Same strony również ich nie kwestionowały, nie przedłożyły materiału dowodowego, który w uzasadniony sposób wskazywałby na odmienne okoliczności, aniżeli te wynikające ze złożonych zeznań na piśmie, ani nie wносиły o uzupełniające przesłuchanie świadka bezpośrednio przez skład orzekający.

Orzecznictwo:

wyrok Sądu Apelacyjnego [REDAKTOWANE] z 28.04.2022, I ACa 676/21.

WYJAŚNIENIE PODSTAWY PRAWNEJ WYROKU Z PRZYTOCZENIEM PRZEPISÓW PRAWA

29. Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.
30. Pozwany był przedsiębiorcą (bankiem), prowadzącym działalność gospodarczą, polegającą na m.in. udzielaniu kredytów konsumenckich, a pozwany następcą prawnym konsumenta, osoby fizycznej, która dokonała czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 22¹ k.c.).
31. W procesie cywilnym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi określone dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c.). Obowiązek wskazania dowodów na poparcie własnego stanowiska obciąża więc strony, zgodnie z zasadą kontradyktoryjności. Sąd jedynie wyjątkowo ingeruje w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowód z urzędu. Nie jest też zadaniem Sądu uzupełnianie lub wyjaśnianie twierdzeń stron, czy poszukiwanie dowodów pozwalających je udowodnić, tym bardziej w przypadku strony reprezentowanej przez zawodowego pełnomocnika.
32. Przed rozpoznaniem zasadności powództwa Sąd zbadał legitymację procesową stron.
33. Wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (art. 509 § 1 k.c.).
34. Kredytobiorca zawarł z [REDAKTOWANE] powoda odpłatną umowę cesji. Zgodnie z obowiązującą w polskim prawie cywilnym zasadą kauzalności (przyczynowości), czynność prawna w postaci umowy cesji jest ważna, jeżeli istnieje jej kauza (prawnie istotna przyczyna zawarcia umowy). W pewnym uproszczeniu taką prawną przyczyną zawarcia umowy cesji w niniejszej sprawie jest wynagrodzenie uzyskane przez konsumenta (cedenta). Wynagrodzenie określone w umowie nie musi natomiast w sposób bezwzględny odpowiadać wartości rynkowej roszczenia. Oczywiście, z punktu widzenia

zasady swobody umów oraz realiów gospodarki wolnorynkowej, jest, że roszczenie jest zbywane za pewien ułamek jego wartości, w zamian za co podmiot wyspecjalizowany przejmie ryzyko i koszty sądowego dochodzenia należności. Jest to tym bardziej rynkowo racjonalne w sprawach dotyczących sankcji kredytu darmowego, w których, z uwagi na skomplikowany charakter przepisów krajowych i unijnych, niejedolite orzecznictwo, konieczność szczegółowej analizy umowy, względnie nowy charakter tego typu spraw, a także *last but not least* nieprzejednane stanowisko kredytodawców, w tym pozwanego, samodzielnie prowadzenie przez konsumentów pozostaje w praktyce nierealne albo wiązałoby się z koniecznością poniesienia bardzo wysokich kosztów obsługi prawnej. Odpłatne zbycie roszczenia ma więc charakter racjonalny i dopuszczalny, tym bardziej, że przeważnie dla kredytobiorcy [REDAKTURA] od ceny cesji jest spodziewane obniżenie przyszłych rat kredytu. Nie ma więc wątpliwości, że dokonana przez konsumenta [REDAKTURA] nie naruszała zasad współżycia społecznego, ani nie stanowiła nadużycia prawa podmiotowego. Wręcz przeciwnie, przyjęcie argumentacji pozwanego, w uproszczeniu ograniczającej zbywalność roszczenia majątkowego przysługującego konsumentowi, skutkowałoby osłabieniem ochrony konsumenta poprzez w wielu przypadkach faktyczne uniemożliwienie dochodzenia roszczeń z sankcji kredytu darmowego.

35. Cesji wierzytelności przez konsumenta [REDAKTURA] się żaden przepis prawa unijnego i polskiego, ani jego właściwość, ani też przyszły charakter. Przedmiotem cesji, było skonkretyzowane roszczenie o zwrot wszelkich nienależnie pobranych opłat, kosztów, odsetek, w tym wierzytelności wynikające z zastosowania przepisów o sankcji kredytu darmowego wraz ze wszystkimi związanymi z tymi wierzytelnościami prawami, w tym z należnościami ubocznymi. Nie ma zatem wątpliwości, że wierzytelność ta była wystarczająco oznaczona, a konsument podpisał stosowne oświadczenie jeszcze przed zawarciem umowy cesji.

Orzecznictwo:

wyrok TS z 11.09.2019, C-383/18, *Lexitor sp. z o.o. przeciwko Spółdzielcza Kasa* [REDAKTURA]
[REDAKTURA] im. Franciszka Stefczyka i in.;

uchwała Sądu Najwyższego z 06.04.2018, III CZP 114/17.

36. Nadto, sam konsument uznał tę umowę za ekwiwalentną i jest zadowolony z jej treści oraz skutków.

37. Dlatego też zawarta umowa cesji była ważna i skuteczna, a powód niewątpliwie posiadał legitymację czynną.
38. W ramach przedmiotowej sprawy [REDAKTOWANO] obowiązany do udowodnienia zarówno zasadności, jak i wysokości dochodzonego roszczenia.
39. Zastosowanie w sprawie znalazły:
- 39.1. przepisy unijne dotyczące umów zawieranych z konsumentami dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dalej jako „dyrektywa 93/13”) oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2225 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę 2008/48/WE (dalej jako „dyrektywa 2023/2225”);
- 39.2. przepisy krajowe (polskie) - ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, (dalej jako „k.c.”), ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (dalej jako „u.k.k.”), ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej jako „p.b.”).
40. Przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi.
41. Przez umowę kredytu bank [REDAKTOWANO] oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca [REDAKTOWANO] do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu (art. 69 ust. 1 p.b.).
42. W przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c u.k.k. konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie. Uprawnienie to wygasa po upływie roku od dnia wykonania umowy (art. 45 ust. 1, 5 u.k.k.).
43. Kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości (art. 405 k.c.). Przepis ten stosuje się także do świadczenia [REDAKTOWANO], w tym jeżeli podstawa świadczenia [REDAKTOWANO] (art. 410 § 1-2 k.c.).

44. Termin do złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego został dochowany. Roczny termin rozpoczyna bieg od chwili wykonania umowy. Na gruncie wykładni językowej nie ma podstaw do rozumienia „wykonania umowy” inaczej, niż jako wykonanie umowy w całości przez wszystkie strony. Chodzi więc nie o wypłatę kwoty kredytu (co jest wykonaniem umowy jedynie przez kredytodawcę), ale o wykonanie zobowiązania przez obie strony (wypłatę kredytu przez kredytodawcę i spłatę kredytu przez kredytobiorcę). Również zastosowanie wykładni teleologicznej (celowościowej) prowadzi do tego samego wniosku. Celem ustanowienia unijnych, a w konsekwencji i polskich, przepisów o ochronie konsumentów jest, co jest zresztą truizmem, ochrona konsumentów jako słabszej, w stosunku do przedsiębiorców, strony stosunku prawnego. Ochrona zakłada podjęcie działań w celu polepszenia sytuacji konsumentów, w tym m.in. poprzez przyznanie specjalnych uprawnień konsumentom lub nałożenie specjalnych sankcji na przedsiębiorców, tak, żeby wyeliminować niepożądane, nierzetelne i nieuczciwe działania przedsiębiorców nadużywających swojej przewagi. Niewątpliwie celem ustawodawcy, tak unijnego, jak i polskiego, było umożliwienie skorzystania konsumentom z możliwości złożenia oświadczenia o sankcji kredytu darmowego przez co najmniej okres trwania umowy, aby nie dopuścić do sytuacji, w której pomimo naruszenia obowiązków przez kredytodawcę, konsument nie ma możliwości dochodzenia swoich praw i zmuszony jest spłacać kredyt w zawyżonej wysokości. Jest to zresztą jak najbardziej zgodne z realiami udzielania kredytów konsumenckich, które w znacznej mierze są spłacane przez okres od kilku do nawet kilkunastu lat. Ograniczenie ochrony konsumenta jedynie do jednego roku od wypłaty środków czyniłoby ochronę konsumentów iluzoryczną.
45. Złożone przez kredytobiorcę oświadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego było skuteczne i uzasadnione. **Pozwany naruszył art. 30 ust. 1 pkt 7, 8, i 15 u.k.k.** W konsekwencji wszystkie uiszczone dotychczas przez konsumenta [REDAKTOWANO] i pozaodsetkowe koszty kredytu stały się świadczeniem nienależnym (podstawa ich świadczenia [REDAKTOWANO]).
46. Umowa o kredyt konsumencki powinna określać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia (**art. 30 ust. 1 pkt 7 u.k.k.**).

47. Nie ma wątpliwości, że jedynie podanie przez kredytodawcę w umowie prawidłowej i zgodnej z przepisami prawa RRSO [REDAKTOWANE] kwoty do zapłaty spełnia wymogi określone w art. 30 ust. 1 pkt 7 u.k.k. Nie do przyjęcia jest pogląd jakoby wystarczające było podanie przez kredytodawcę jakiegokolwiek wartości RRSO. Wskazanie rzeczywistej i zgodnej z prawem RRSO [REDAKTOWANE] dochowaniu przez kredytodawcę jakiejś abstrakcyjnej powinności, lecz spełnieniu podstawowego obowiązku informacyjnego wobec konsumenta, tak, by był on świadomy w jakiej wysokości kredyt zaciąga, na jakich zasadach i jakie jest jego oprocentowanie. Informacja ta powinna być jasna, zgodna z prawem i rzeczywista. Ma to fundamentalne znaczenie i umożliwia podjęcie przez konsumenta [REDAKTOWANE] ekonomicznej oraz porównanie oferty [REDAKTOWANE] różnych podmiotów, a w konsekwencji sprzyja również prawidłowemu funkcjonowaniu rynku kredytów konsumenckich w Unii Europejskiej (motyw 72 dyrektywy 2023/2225).
48. Podstawą naruszenia była praktyka kredytodawcy, przewidziana również w przedmiotowej umowie, naliczania odsetek umownych od tzw. [REDAKTOWANE]nych kosztów kredytu.
49. Całkowity koszt kredytu to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności:
- 49.1. odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz
 - 49.2. koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach (art. 5 ust. 6 u.k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień zawarcia umowy).
50. Całkowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich środków pieniężnych nieobejmujących [REDAKTOWANE]nych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a w przypadku umów, dla których nie przewidziano tej maksymalnej kwoty, suma wszystkich środków pieniężnych nieobejmujących [REDAKTOWANE]nych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt (art. 5 ust. 7 u.k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień zawarcia umowy).
51. Całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta to suma całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu (art. 5 ust. 8 u.k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień zawarcia umowy).

52. Stopa oprocentowania kredytu to stopa oprocentowania wyrażona jako stałe lub zmienne oprocentowanie stosowane do wypłaconej kwoty na podstawie umowy o kredyt w stosunku rocznym (art. 5 ust. 10 u.k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień zawarcia umowy).

53. Ustawa odróżnia zatem jednoznacznie pojęcia całkowitej kwoty kredytu (kapitału kredytu) i całkowitego kosztu kredytu, na który składają się zarówno odsetki, jak i koszty pozaodsetkowe, takie jak np. prowizja. Rozłączność obu pojęć potwierdził także TSUE wskazując, że *całkowita kwota kredytu i całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta są pojęciami odrębnymi i że w związku z tym całkowita kwota kredytu nie może obejmować żadnych kwot należących do całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta*. Natomiast w spornej umowie kredytu kwota udzielonego kredytu jest wartością większą aniżeli całkowita kwota kredytu.

Orzecznictwo:

wyrok TS z 21.04.2016, C-377/14, Ernst Georg Radlinger i Helena Radlingerová v. Finway A.S.

54. Pobieranie odsetek przez kredytodawcę jest dopuszczalne wyłącznie od kwoty pozostającej do faktycznej dyspozycji kredytobiorcy, tj. kwoty wypłaconej (art. 5 pkt 10 u.k.k.), tożsamej z kwotą udostępnioną (art. 5 pkt 7 u.k.k.). Mimo, że ustawodawca używa dwóch różnych określeń to nie ma wątpliwości, że w obu przepisach chodzi o środki, którymi konsument może faktycznie i samodzielnie, a nie jedynie pozornie, dysponować, czy to w gotówce, czy też poprzez wyrażenie w chwili zawarcia umowy przelania tych środków na rzecz [REDAKTOWANE]. Tymczasem środki przeznaczone na pokrycie prowizji, co do której roszczenie kredytodawcy powstaje w chwili zawarcia umowy, nigdy nie są konsumentowi realnie wypłacane, a w konsekwencji nigdy realnie on nimi nie dysponuje. Nawet jeśli w systemach bankowych technicznie odnotowywana jest czynność zaksięgowania tych środków na rachunku klienta to jedynie po to, aby natychmiast pobrać je na pokrycie prowizji.

55. Założenie, że konsument uiszcza prowizję w chwili zawarcia umowy, a jedynie dla „dobra” konsumenta [REDAKTOWANE] na i rozkładana na raty, jest sprzeczne z istotą i celem umowy kredytu oraz realiami rynkowymi. Ma ono charakter fikcyjny, gdyż środki te nigdy nie są udostępniane konsumentowi, a kredytodawca faktycznie sam sobie je wypłaca. Jedynym celem takiego rozwiązania jest nieuczciwa maksymalizacja zysku kredytodawcy poprzez obejście przepisów o odsetkach maksymalnych. Sensem gospodarczym umowy

kredytu jest bowiem sytuacja niedoboru środków finansowych po stronie konsumenta, a nie ich nadmiar. Rzeczywiste pobieranie bardzo wysokich prowizji w chwili zawarcia umowy spowodowałoby, że znaczna część konsumentów umów takich zwyczajnie by nie zawarła albo zawarła je z kredytodawcami, którzy takich niezgodnych z istotą umowy kredytu warunków nie stawiają.

56. Konsekwencją pobierania przez kredytodawcę odsetek od tzw. [REDAKTOWANE] nych kosztów kredytu jest wskazanie zawyżonej łącznej kwoty odsetek umownych, a tym samym także nieprawidłowej całkowitej kwoty do zapłaty oraz zawyżonej wartości całkowitego kosztu kredytu, który (art. 25 ust. 1 pkt 1 u.k.k. oraz załącznik nr 4 do u.k.k.) stanowi jedną z podstaw obliczenia RRSO. Skutkiem tego było nieprawidłowe (zawyżone) podanie RRSO w umowie kredytu, co naruszyło istotę obowiązku informacyjnego kredytodawcy i wprowadziło konsumenta w błędne przekonanie, że ma on obowiązek spłacania wyższych kosztów kredytu niż wynikałoby to z przepisów prawa. Naruszenie przywołanych wyżej przepisów stanowiło zresztą już samo nieprawidłowe wskazanie całkowitej kwoty do zapłaty, na skutek zawyżenia odsetek kredytu.

57. Powyższe rozważania korelują z najnowszym orzecznictwem TSUE (wyrok z 23.04.2026, C 744/24) zgodnie z którym art. 3 lit. g) i j) dyrektywy 2008/48 w związku z art. 10 ust. 2 tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie włączeniu do umów o kredyt konsumencki warunków przewidujących stosowanie stopy oprocentowania nie tylko do całkowitej kwoty kredytu, lecz również do kwot przeznaczonych na pokrycie kosztów związanych z tym kredytem i wchodzących w związku z tym w skład całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta (teza 65). Kredytodawca może nie stosować umownej stopy oprocentowania do kwot odpowiadających kosztowi kredytu, unikając jednocześnie stopniowej utraty wartości pieniądza w czasie, poprzez proporcjonalnie wyższą stopę oprocentowania kredytu, odzwierciedlającą koszt niepobierania odsetek od kwot odpowiadających kosztowi kredytu. Kredytodawca może zatem udostępnić kredyt również konsumentom, którzy nie dysponują żadnym kapitałem początkowym, w celu sfinansowania kosztów wynikających z zawarcia umowy o kredyt (teza 60). O ile sam wyrok nie dotyczył bezpośrednio zastosowania sankcji kredytu darmowego to nie sposób pominąć jego znaczenia i jednoznacznego rozwoju orzecznictwa TSUE w kierunku potwierdzającym co do zasady

brak możliwości oprocentowania pozaodsetkowych kosztów kredytu, co zresztą jest standardem w większości krajów członkowskich Unii Europejskiej.

Orzecznictwo:

wyrok TSUE z 23.04.2026 C- 744/24.

58. Analogiczne stanowisko zajął także w najnowszym orzecznictwie Sąd Najwyższy wskazując, że całkowita kwota kredytu odpowiada pożyczonemu kapitałowi, który otrzymuje kredytobiorca na określony cel. Jest to kwota, która została faktycznie oddana kredytobiorcy do dyspozycji. Całkowity koszt kredytu nie jest zatem kwotą tożsamą z całkowitą kwotą kredytu, gdyż zawiera wszelkie dodatkowe koszty, które kredytobiorca [REDACTED] w związku z zaciągnięciem kredytu (pożyczki).

Orzecznictwo:

wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08.07.2026, II CSKP 89/26, LEX nr 4112885.

59. Umowa o kredyt konsumencki powinna określać zasady i terminy spłaty kredytu, w szczególności kolejność zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet należności kredytodawcy, w tym informację o prawie, o którym mowa w art. 37 ust. 1 u.k.k.; jeżeli w ramach kredytu stosuje się różne stopy oprocentowania dla różnych należności kredytodawcy, należy także podać kolejność zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet różnych należnych sald, dla których stosuje się różne stopy oprocentowania (art. 30 ust. 1 pkt 8 u.k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień zawarcia umowy).

60. Z umowy, podobnie jak i z harmonogramu, nie wynika, w jakim stopniu składnikami poszczególnych rat kredytu są kapitał kredytu, odsetki, a także pozaodsetkowe koszty kredytu. Uniemożliwia to konsumentowi zorientowanie się, jakie dokładnie części swojego zobowiązania spłaca w każdej racie, w szczególności, czy prowizja (lub składka) wyodrębniona jest jako odrębna część raty, czy też, biorąc pod uwagę, że prowizja była przez kredytodawcę traktowana jako tzw. [REDACTED] ny koszt kredytu, uznawana jest ona (błędnie) za kapitał kredytu. Brak precyzyjnej informacji w umowie narusza wymogi art. 30 ust. 1 pkt 8 u.k.k.

61. Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 15 u.k.k., w umowie należy zawrzeć informacje o terminie, sposobie i skutkach odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązek zwrotu przez konsumenta [REDACTED] kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5, a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym.

62. W umowie nie zostały określone również skutki odstąpienia od umowy (uznanie umowy za niezawartą), co niewątpliwie narusza wymogi u.k.k. Kredytodawca nie mógł poprzestać jedynie na wskazaniu obowiązku zwrotu przez kredytobiorcę [REDAKTOWANE] odsetek, gdyż art. 30 ust. 1 pkt 15 u.k.k. wyraźnie odróżnia określenie skutków odstąpienia konsumenta od umowy od informacji o obowiązku zwrotu. Co więcej, umowa w ogóle nie zawiera informacji o brzmieniu art. 53 ust. 2 u.k.k., wedle którego jeżeli umowa o kredyt konsumencki nie zawiera elementów określonych w art. 30, konsument może odstąpić od umowy o kredyt konsumencki w terminie 14 dni od dnia dostarczenia wszystkich elementów wymienionych w art. 30.
63. Z uwagi na uwzględnienie powództwa z powyższych przyczyn, zbędne było prowadzenie rozważań co do zasadności pozostałych twierdzeń powoda. W uzasadnieniu wyroku nie ma potrzeby wyrażania szczegółowego stanowiska co do wszystkich poglądów, prezentowanych przez strony (art. 327¹ § 2 k.p.c.). Nie ma bowiem obowiązku odnosić się indywidualnie do wszystkich podniesionych zarzutów, do których Sąd może ustosunkować się *en bloc* (zbiorczo), prezentując odmienne zapatrywanie w kwestii faktów lub prawa. Nie pozostawia to przestrzeni dla racjonalnej obrony pozostałych zarzutów, które się funkcjonalnie bezprzedmiotowe.

Orzecznictwo:

wyrok SN z 29.10.1998, III UKN 282/98;

wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 20.12.2017, VI ACa 1651/15.

64. Skutek zastosowania sankcji kredytu darmowego (spłata kredytu bez odsetek i innych kosztów) jest w niniejszej sprawie w pełni proporcjonalny w stosunku do naruszeń kredytodawcy. Adekwatność sankcji należy bowiem rozpatrywać w kontekście tego, że zastosowane sankcje mają być skuteczne, proporcjonalne, ale również odstraszające (art. 44 ust. 1 dyrektywy 2023/2225 oraz art. 23 dyrektywy 2008/48). Skutki sankcji nie mogą być więc jedynie symboliczne lub ekonomicznie nieodczuwalne, zwłaszcza, jeżeli są nakładane na kredytodawców, którzy dysponują znacznym majątkiem, udzielają kredytów konsumenckich na ogromną skalę oraz dysponują wyspecjalizowanym personelem prawniczym i księgowym. Stanowisko przeciwne nie zapewniałoby wysokiego poziomu ochrony konsumentów. Kredytodawcy są w stanie w pełni dostosować treść umowy do obowiązujących przepisów prawa, zwłaszcza, że stwierdzone naruszenia nie wynikają z omyłek, lecz konsekwentnie przyjmowanej praktyki udzielania kredytów naruszającej

prawa konsumentów oraz wpływającej negatywnie na rynek kredytów konsumenckich w Polsce i Unii Europejskiej. Sądowi znany zresztą z urzędu jest skuteczny i odstraszający wpływ sankcji kredytu darmowego, czego dowodem jest masowe zjawisko dobrowolnego proponowania przez kredytodawców aneksów do umów kredytu, obejmujących między innymi rezygnację z odsetek od pozaodsetkowych kosztów kredytu.

65. Poza sporem (niezaprzeczone) w sprawie było, że do dnia złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytobiorca [REDAKTOWANO] umowne w łącznej kwocie 13.563,90 zł.
66. Pozwany, o czym była mowa wcześniej, nie wskazał w umowie, w jakim stopniu provizja stanowiła składnik każdej raty. Nadto, na etapie procesu nie zakwestionował roszczenia co do wysokości w sposób konkretny. Racjonalnym sposobem wyliczenia spłaconej przez konsumenta [REDAKTOWANO] do dnia cesji była zatem metoda proporcjonalna. Zakładając, że w każdej comiesięcznej racie spłacana była proporcjonalnie część prowizji, to całkowita należna prowizję należało podzielić na liczbę rat w całym okresie [REDAKTOWANO] nia (3.544,17 zł/60 rat = 59,07 zł), a tak uzyskany iloraz pomnożono przez liczbę rat uiszczonych przez kredytobiorcę do dnia cesji (59,07 zł x 48 rat). Rezultatem jest kwota 2.835,36 zł jako dotychczas uiszczona przez kredytobiorcę [REDAKTOWANO] zwrotowi w wyniku zastosowania sankcji kredytu darmowego. Stanowi to kwotę wyższą od dochodzonej przez powoda w niniejszym postępowaniu (2.780,16 zł) z tytułu uiszczonej prowizji.
67. Roszczenie powoda było zatem zasadne co do kwoty 13.563,90 zł tytułem odsetek umownych oraz 2.780,16 zł tytułem prowizji, łącznie 16.344,06 zł.
68. Za opóźnienie w spełnieniu świadczenia [REDAKTOWANO] są odsetki ustawowe za opóźnienie (art. 481 § 1 i 2 k.c.). Jeżeli termin spełnienia świadczenia [REDAKTOWANO] oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania (art. 455 k.c.). Roszczenie powoda stało się wymagalne od 10.09.2024 (tj. od dnia następującego po upływie terminu 3 dni od mailowego doręczenia wezwania do zapłaty + weekend, k. 33). Sąd zasądził zatem odsetki ustawowe za opóźnienie od 10.09.2024 do dnia zapłaty.
69. W konsekwencji Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 16.344,06 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 10.09.2024 do dnia zapłaty (pkt 1 wyroku).

ROZSTRZYGNIECIE O KOSZTACH PROCESU

70. Zgodnie z obowiązkiem rozstrzygnięcia o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym postępowanie (art. 108 § 1 k.p.c.), Sąd obciążył kosztami procesu pozwanego (art. 98 § 1 i 3 k.p.c.). Ostateczne rozliczenie kosztów pozostawiono referendarzowi sądowemu (art. 108 § 1 in fine k.p.c.) z uwagi zadeklarowane przez świadka złożenie wniosku o zwrot kosztów stawiennictwa w sądzie, z uwzględnieniem wynagrodzenia zawodowych pełnomocników w wysokości stawki minimalnej.

asesor sądowy

